

Nr 774

Av herr Magnusson i Borås m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 68, med förslag till lag om semester, m. m.

(Lika lydande med motion nr 624 i Första kammaren)

Den gällande semesterlagens syfte är att bereda arbetstagarna ett skydd mot överansträngning genom en tids ledighet varje år från den vanliga arbetsmiljön. Liksom arbetstidslagarna uppbäres sålunda semesterlagen av arbetarskyddssynpunkter och avser att värna om arbetstagarens hälsa och krafter.

Dessa synpunkter kan motivera en lagstiftning om semester av nuvarande längd. När fråga uppkommer om en ytterligare förlängning av semestern kommer väsentligen andra bedömningsgrunder in i bilden. En ökning av semestern från tre till fyra veckor, som föreslås i proposition nr 68, kan rimligen inte längre motiveras av sociala eller medicinska skäl utan torde vara en ren standardhöjning av i princip samma slag som en löneökning. Departementschefen bestrider inte heller »att en förlängning av semestern från tre till fyra veckor mindre är en arbetarskyddsfråga än en ekonomisk avvägningsfråga».

Från dessa utgångspunkter anser vi att det riktigaste hade varit att frågan om en förlängning av semestern i första hand blivit föremål för förhandlingar mellan arbetsmarknadens parter. Därmed hade denna form av standardhöjning på ett riktigare sätt fått vägas mot andra former av standardhöjningar inom ramen för det utrymme som samhällsekonomiskt och företagsekonomiskt kan stå till förfogande för en förbättring av löntagarnas villkor.

Till dessa invändningar kan också fogas den principiella invändningen att ett beslut om en förlängning av semestern med en vecka, träffat under en avtalsperiod, skulle innebära detsamma som en löneökning om närmare 3 procent. Vi vill starkt ifrågasätta om statsmakterna på detta sätt skall ingripa i en avvägning av utrymmet för löneuttag som bestämts vid förhandlingar mellan arbetsmarknadens parter. Sådana ingripanden förefaller särskilt skadliga i en situation med låg lönsamhet för företagen.

Då önskemålet om att ta ut standardökningen i form av ökad semester synes vara allmänt utbrett, vill vi dock inte motsätta oss ett beslut om att lagstiftningsvägen förlänga semestern från tre till fyra veckor. Däremot anser vi att lagens ikraftträdandedag bör framflyttas till den 1 januari 1964. Om så sker skulle man undvika kostnadsökningar för företagen

under innevarande år, och man skulle samtidigt undvika att under en avtalsperiod besluta om en allmän löneökning.

I propositionen föreslås att fyraveckorssemestern skall utgå i en följd, såframt inte överenskommelse om en uppdelning kan träffas med arbetstagaren. Då treveckorssemestern infördes, lät man arbetsgivaren även utan arbetstagarens samtycke dela semestern i två delar, av vilka den ena dock ej fick omfatta kortare tidrymd än tolv dagar. Motiveringen härför var att anpassningssvårigheterna ej skulle bli för stora för företagen. Denna rätt för arbetsgivaren borttogs emellertid 1956, då en anpassning till den längre semestern ansågs ha skett.

Svårigheterna för näringslivet att nu anpassa sig till fyraveckorssemestern torde inte vara mindre än de var då treveckorssemestern infördes. Den allt dyrbarare produktionsapparat, som nu kommer till användning inom företagen, kommer vid ett längre avbrott i driften att bli sämre utnyttjad. Detta får till följd att kostnaderna för semestern blir högre, ofta betydligt högre, än företagens direkta utgifter för densamma. För vissa mindre företagare, såsom jordbrukare, detaljhandlare etc., torde det vara omöjligt att helt avbryta driften för semester. Dessa måste då anskaffa vikarier, vilket redan nu visat sig vara ytterst svårt. Även om de skulle kunna uppdriva extra arbetskraft under sommarmånaderna skulle detta medföra betydande ekonomiska konsekvenser för dem.

Vi vill med hänsyn härtill föreslå att arbetsgivaren får självständig rätt att besluta om en uppdelning av semestern i den mån densamma överstiger 18 dagar.

1960 års semesterkommitté föreslog en procentsats om 8,5 procent för semesterlöneberäkningen. Då departementschefen inte företett några skäl för en höjning till 9 procent, anser vi att kommitténs förslag om 8,5 procent bör fastställas.

Aberopande det anförda hemställes,

1) att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 68 måtte besluta

a) att arbetsgivaren utan arbetstagarens samtycke skall kunna besluta om semesterns uppdelning i den mån densamma överstiger 18 dagar,

b) att procentsatsen vid beräkning av semesterlön skall fastställas till 8,5 procent av inkomstunderlaget,

c) att lagen om semester skall träda i kraft den 1 januari 1964; samt

2) att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderliga författningsändringar.

Stockholm den 26 mars 1963

Tage Magnusson

i Borås

Gösta Darlin

Gust. Nilsson

i Göingegården

Alf Wennerfors

Hans Nordgren

F.-A. Hamilton